

maatte have et mindre Omfang end det, hvorpaa nærværende Lovforslag gaaer ud. Det er allerede bemærket af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 5te Valgkreds (Mourier-Peterfen), at min oprindelige Tanke var at indskrænke Loven til et meget snævrere Omraade. Dengang mødte man mig imidlertid med den Erindring, at det var vanstillet at give Ministeriet Bemyndigelse til en saadan Omordning, naar ikke Lønningeloven laa for i en saadan Stikelse, at man kunde fuldstændigt oversee den. Jeg kunde i mange Henseender finde den saaledes yttrede Anskuelse ikke lidet tiltalende, og derfor blev da det Lovforslag, der blev forelagt det andet Thing i forrige Session, udarbejdet. Skulde man imidlertid her dele den Overbeviisning, som blev udtalt af den næsnævnte ærede Rigsdagsmand og ligeledes af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad), nemlig, at man skulde begrænse Lovforslaget væsentligt i Overeensstemmelse med de Anskuelse, der ere blevne yttrede af en høitaget geistlig Forfatter, vilde der ikke fra min Side være noget Væsentligt derimod at erindre. Jeg kan godt gaae ind paa et saadant Forslag. Jeg har jo overhovedet lært, ogsaa ved den Skole, jeg har gaaet igjennem i Rigsdagen, at man skal tage imod, hvad man kan faae; kan man ikke faae en Reform i sin fulde Udstrækning, saa tager man den i en mere begrændset Omkreds, overbeviis om, at man maaskee netop faaer det Rette, naar man ikke faaer Alt, hvad man vil have, men kun det, der kommer frem, efterat de forskjellige modsatte Anskuelse have kæmpet og arbejdet imod hverandre. Jeg tvivler imidlertid paa, at et Forslag, udarbejdet efter de Grundsætninger, som disse tvende ærede Rigsdagsmænd have bebudet eller antydet, vilde fuldkomment udføre det Samme, som er paatænkt og iværksat ved selve Lovforslaget. Saavidt jeg erindrer, er det afgjort, at naar Planen bliver saaledes begrændset, vil det ikke være muligt at give Alderstillaeg; men det er nu netop et af de store Goder, som Lovudkastet efter min Mening medfører, at der kan gives Alderstillaeg. De tænke dog vel ikke, mine ærede Herrer, at det skulde gaae saaledes til, at Præsten efter frit Valg kunde flygte fra det ene Embede til det

andet, at han altsaa, naar han faae et noget bedre Embede, kunde forlade det, han havde, og gaae over i dette andet; det er ikke Tilfældet; der hører jo en allerhøieste Udnevnelse til, for at kunne tiltræde et saadant Embede. Men det vil være ganske anderledes let at tage Hensyn til Embedernes Lørd og til Vedkommendes Eigner, til hvad han formaaer, til hvad man maatte antage, at der udkrævedes langt Kjendskab, for at Manden kan virke med fuldkommen Kraft paa et Sted, og saa fremdeles; det vil være langt lettere for Regjeringen at overse disse oekonomiske Hensyn, naar man kan give Alderstillaeg, naar man veed, at en Mand, der sidder i et Embede, kan i denne Stilling faae en ikke ubetydelig Forbedring i Indtægter; der kan altsaa da være Anledning til, naar han har faaet det første Embede, at lade ham blive i dette, til han har faaet det første Alderstillaeg, derpaa igjen, til han har faaet det andet Alderstillaeg, og saa igjen nogen Tid endnu. Paa den Maade vil der gaae en Snees Aar, hvorimod jeg, naar man udskyder Alderstillaegene, frygter for, at Forslyttelser ikke vilde kunne undgaaes. Der er ogsaa adskillige af de andre Formaal, som ere opstillede i Loven, og som den vil forfølge, der ikke vilde opnaaes, hvis man betraaede den antydede Vej, hvilken jeg forøvrigt skal være villig til at betrede, hvis dette Thing skulde helde til denne Reformens mildere Stikelse.

De Paragrafer, der i Særdeleshed have været Gjenstand for Forhandling, ere §§ 9 og 11. Det er et sørgeligt Bærfel, at netop disse Paragrafer have tiltrukket sig saamegen Opmærksomhed hos de Medlemmer, der have deeltaget i Forhandlingen, thi det var netop disse Paragrafer, der gjorde, at jeg maatte erklære i det andet Thing, at jeg ikke kunde gaae ind paa Lovforslaget i den Stikelse, hvori det der endelig forelaa. Der er blevet bemærket ved § 9, at det var nødvendigt, at disse Kommissioner havde fuldent deres Hverv, inden der overhovedet kunde være Tale om at gaae ind paa Loven; men det er allerede oplyst af den ærede sidste Tale, at dette beroer paa en Feiltagelse. Selv naar Kommissionerne have endt deres Arbejde, veed man ikke, hvad det endelige Resultat bliver; det kan først